

مشیرالدوله - صنایع الدوله - ادیبالتجار - ناصرالاسلام آقای شیبانی - فاتح الملك - ابوالقاسم میرزا تقی زاده - مرتضی قلیخان - اسداله میرزا - میرزا داودخان - دکتراسماعیل خان - مصدق الممالک - صدیق حضرت - حاج سید نصراله - عز الملك - شیخ حسین - میرزا محمد صادق - مؤتمن الملك - مستشارالدوله - نواب - غفاری - معز الملك - اسداله خان - شیخ غلامحسین - مبین الرعایا .
خلاصه مذاکرات روز قبل را آقای غفاری قرائت کردند از طرف وکیل الرعایا دو اعتراض بر صورت جلسه قبل شد یکی آنکه در مرتبه اول که برای تعیین رئیس رای گرفته شد و اکثریت تام نبود جناب مؤتمن الملك دارای اکثریت نسبی بیست و چهار رای بودند و در صورت مجلس نیست دیگر آنکه عده آراء جهت نیابت ریاست آقای نواب بیست رای بود و در صورت مجلس بیست و پنج نوشته شده است و هر دو اعتراض صحیح بود و در ذیل صورت مجلس یادداشت شد پس از آن تلگرافات وارده قرائت شد که مشر بر تبریک و اطلاعات بود .

در خصوص پنجاه تومانی که ابوالقاسم نام از خوی برات تلگرافی جهت مجلس فرستاده بود در رئیس اظهار داشتند که چون مجلس نمیتواند این وجه را قبول نماید چنانچه صلاح بدانند این وجه بحریق زدگان بعنوان اعانه داده شود و بصاحب برات هم اطلاع داده شود که چون مجلس نمیتواند این وجه را قبول نماید بحریق زدگان اعانه داده شد اکثر و کلاه تصدیق کردند .

در خصوص راپورت کمیسیون هائی که جهت رسیدگی باعتبار نامهها مین شده بودند و بنا بود امروز بمجلس راپورت بدهند رئیس اظهار داشتند که چون اوراق و نوشتهجاتیکه از وزارت داخله راجع بانتخابات رسیده است زیاد بود و کمیسیون هائی نمیتوانستند در یک جلسه تمام آنها رسیدگی نمایند خوب است صبح و عصر پنجشنبه چهارم کمیسیون هائی حاضر شوند و تمام نوشتهجات راجعه بانتخابات رسیدگی کرده عصر شنبه ششم مجلس تشکیل شود و تمام راپورت هارا کمیسیون هائی بمجلس بدهند اکثریت تصدیق کردند و یک ساعت و نیم بغروب مانده مجلس ختم شد .

حکیم الملك اعتراض کردند که من حاضر بودم و جزو اسامی حضار اسم من خوانده نشد و اعتراض ایشان صحیح بود .

جلسه سوم

مذاکرات یوم شنبه ششم ذی القعدة الحرام ۱۳۲۷

مجلس سه ساعت قبل از غروب منعقد شده عده حضار (۵۷) نفر خلاصه مذاکرات جلسه یوم پنجشنبه را فخر الممالک قرائت کرد .

تلگرافاتی که از انجمن های ایالتی و ولایتی مبنی بر تبریک از افتتاح مجلس مقدس مخابره شده بود قرائت شد پس از آن دو رقه از سفارت فخریه دولت اطریش و سفارت بهیه دولت بلژیک قرائت شد مشر بر تبریک از افتتاح دارالشورا که بتوسط جناب ملامه السلطنه وزیر امور خارجه فرستاده بودند راپورت هائی که از کمیسیون هائی که برای تقمیش و رسیدگی باعتبار نامه های و کلا تشکیل شده بود قرائت گردید اعتبار نامه ها تصدیق شده بود مگر هفت نفر که بعضی اعتبار نامه نداشتند و در باره

بعضی هم شکایاتی رسیده بود که موجب تشکیک صحت انتخاب آنها شده بود (و دو نفر مردود شده بودند) در این باب مذاکرات لازمه بعمل آمد بالاخره قرار شد اعتبارنامه آنها تحت مذاقه ثانوی رفته و در باره آنهائی که اعتبارنامه ندارند از ولایات و محل هائیکه منسوب بانتخاب از آن نقاط هستند سؤال شود و تا زمانی که صحت و کالت خود را مدلل نداشته اند در مجلس حاضر شوند ولی حق رای ساقط خواهد بود .

تقی زاده - بنده عرض میکنم قانوناً اشخاصیکه در ادارات دولتی مستخدم هستند و وکالت هم دارند باید از مشاغل خود استعفاء بدهند اگر خیال وکالت ملت را دارند والا ممکن است شغل سابق را دارا باشند و از وکالت مستعفی شوند .

وکیل الرعایا - بنده هم تأیید میکنم فرمایش آقای تقی زاده را و مستعدی هستم که آقایان و کلا طالب باشند که خود را مکلف بر رعایت قانون بدانند .

اسدالله میرزا - عرض میکنم بنده در مجلس سابق در تلگرافخانه مستخدم بودم و در همان دوره نیز این اظهار شد بواسطه دلائلی که اظهار داشتم و آقایان و کلا هم پذیرفتند دارای هر دو شغل بودم و حالا هم مجبورم از شغل خودم مذاکره نمایم من یک ثروتی که بتوانم لوازم زندگی خود را مرتب نمایم ندارم و حقوق دولتی هم ندارم که از آن گذران نمایم و اگر هم داشته باشم جزئی است و حالش هم معلوم است ثروت و سرمایه من تحصیلات من است که از آن باید تحصیل معاش نمایم این است که حالا در تلگرافخانه خدمت میکنم و از نتیجه زحمات رفع احتیاجات خود را می نمایم اگر حقوق مکفی مجلس برای وکلا برقرار نماید البته از شغل خود استعفا میدهم والا اگر مجلس قبول ننماید که فعلاً آن شغل را با وکالت داشته باشم مجبورم که با کمال تأسف از وکالت استعفا بدهم (در این باب مذاکرات زیاد شد بالاخره قرار شد که اشخاصیکه دارای شغل دولتی هستند استعفا بدهند)

صنایع الدوله - بنده از روز پنجشنبه از شغل وزارت علوم و معارف که در عهده داشتم استعفا نمودم

وثوق الدوله - بنده هم از امروز از وزارت عدلیه استعفا می نمایم .

میرزا داودخان - بنده هم تا روز پنجشنبه دارای ریاست محکمه اجرای وزارت عدلیه بودم و از همان روز استعفا نمودم (در خصوص انتخاب رئیس دائمی و دو نایب رئیس و چهار منشی و یک رئیس و یک مباشر بجهت اداره نمودن امور مجلس مذاکره شد که معین شود)

مؤتمن الملك - بنده برای افتتاح مجلس تا امروز موقه قبول ریاست را نمودم ولی امروز که شروع بانتخاب رئیس دائمی میشود عرض میکنم که چنانچه بنده را ریاست یا نیابت آن انتخاب فرمایند استعفا می نمایم پس بهترین است که از اول نمایندگان محترم بنده را انتخاب ننمایند (در این موقع رقه رای منتشر و ابتدا برای ریاست دائمی رای گرفته شد عده حضار (۵۷) آقای مستشارالدوله با (۳۶) رای که اکثریت تام است منتخب شدند)

(ثانیاً برای تعیین نایب رئیس اول رای گرفته شد عده حضار (۴۹) جناب حاجی سید نصرالله با (۲۵) رای بنیابت اول رئیس منتخب شدند)

(ثالثاً برای تعیین نایب رئیس دوم رقه رای

منتشر شد عده حضار (۴۹) جناب ممتازالدوله با (۲۷) رای به نیابت دوم رئیس منتخب شدند (رابعاً رقه رای برای تعیین چهار نفر منشی توزیع شده ذکاء الملك با (۳۸) رای معاضد الملك با (۲۵) رای با اکثریت تام معز الملك با (۲۳) رای جناب حسینقلی خان نواب با (۱۷) رای با اکثریت نسبی منتخب شدند)

(خامساً برای تعیین ریاست دفتر رقه توزیع شد جناب وزیرزاده با (۲۰) رای با اکثریت نسبی منتخب شدند)

(سادساً برای تعیین مباشر رقه توزیع گردید در باب کیخسرو با (۱۷) رای با اکثریت نسبی منتخب شد)

مجلس مقارن مغرب ختم و جلسه آتی به روز دو شنبه سه ساعت بغروب مانده قرار شد .

جلسه چهارم

مذاکرات روز دو شنبه هشتم شهر ذی القعدة الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت بغروب مانده بر ریاست جناب آقای مستشارالدوله منعقد خلاصه مذاکرات روز شنبه را معاضد الملك قرائت کرد

رئیس - خیلی تشکر و امتنان دارم از حسن ظن و کلا نسبت باین بنده و اینکه در این دوره ریاست مجلس مقدس شورای ملی که وظیفه مهمه و بزرگترین تکلیفی از تکالیف مجلس است با اکثریت باین بنده محول گردیده و امیدوارم که بحول وقوه الهی باندازه وسع وقوه خود در انجام وظایف مرجوعه بخود و رعایت حقوق ملت و دولت باینک عزمی راسخ باتفاق آراء صائبه آقایان و کلائی مجلس مقدس بقدر مقدور کوتاهی نشود و در دوره سابقه اینکه گاهی اختلالی در امور مجلس مشاهده میشدند بواسطه تصامح یا انحراف رئیس از وظایف خود بوده و چنانچه حالا هم آقای صنایع الدوله و آقای ممتازالدوله که حضور ندارند اگر خودشان حاضر بودند از برای قبول کردن ریاست خودشان انتخاب میشدند و در آن دوره مجلس بخوبی کار میکرد لکن موانع زیادی در پیش بود که از زحمات مجلس نتیجه منتظره حاصل نمیشد قدری هم مراعات حفظ نظم مجلس بطوریکه لازم بود در آن دوره عمل نمی آمد و جزئیات مذاکرات بطوریکه باید مرتب نمیکردند و در مذاکرات و کلا هم مراعات ترتیب نمی شد انشاءالله تعالی در این دوره این نواقص بطوریکه شایسته است تکمیل و تمام جزئیات مراعات خواهد شد که اوقات مجلس تصبیح نشود و امروز از حسن نیت همه امید داریم که بانعداد کاملی حاضر شویم برای تصحیح کارها و امروز بر حسب يك ماده قانون اساسی خواستیم مراعات و عمل نمائیم از این جهت از حضرتین حجین آیتین و سایر آقایان که پیشوایان دینند دعوت کردیم تا در حضور ایشان نمایندگان محترم قسم یاد نموده این تکلیف اولی خود را ادا نمایند و چنانچه در خلاصه قرائت شد انتخاب ۵ نفر از نمایندگان محل ملاحظه است باین جهت از کمیسیون هائی که گانه از هر کمیسیونیکه نفرات انتخاب برای رسیدگی بانتخاب آنها و اینک راپورت آن کمیسیون قرائت میشود .

راپورت کمیسیون درباره نمایندگان که انتخاب آنها قانونی و یا اینکه درباره آنها از ولایات شکایت بمجلس رسیده بود قرائت شد اولاً حاجی شیخ -